

A POSSIBLE PORTRAIT OF UNGRO-WALLACHIA'S FIRST METROPOLITAN. IACHINT OF VICINA (1359-1372)

Maria - Venera Rădulescu*

Keywords: metropolitan, church, skaranikon, crosier, cantor, psaltai.

Abstract: Founded by the first Basarab princes, the "Saint Nicholas" Princely Church of Curtea de Argeș is a valuable part of Wallachia's history due to its exceptional documentary and artistic value. The church is of a Byzantine art influence with its elegant and sober appearance, the cross-in-square plan, as well as its iconography and stylish frescos. This paper is focusing on the scene painted on the walls of the narthex, scene that represents the *Consecration of Saint Nicholas as a bishop*. The frescos of several monuments of Byzantine art found in the Balkans or Greece are, in part, similar with the scene from Curtea de Argeș; however, their compositions might differ from case to case. The innovative character of the Curtea de Argeș fresco consists of presenting the personages attending the consecration of the saint. While, according to the Herminy, this consecration should be attended by three bishops, at Curtea de Argeș the three characters present at the consecration of the saint are two psaltai and a cantor. We suggest that the portraits of the two psaltai are executed after real life personages, i.e. the first Metropolitan of Ungro-Wallachia, Iachint of Vicina (1359-1372) and the Metropolitan Antim, which was consecrated in 1370. They are singing hymns of glory to Saint Nicholas, the patron saint of the Princely Church of Curtea de Argeș. Thus, the painting of the narthex can be dated around 1370-1372, with the consecration scene holding an outstanding documentary value.

Rezumat: Ctitorie a primilor voievozi Basarabi, Biserica Domnească „Sfântul Nicolae” de la Curtea de Argeș se înscrie în istoria Țării Românești prin excepționala sa valoare documentară și artistică. Edificiul de cult poartă pecetea artei bizantine atât prin aspectul său elegant, sobru, cu planul în „cruce greacă înscrisă” cât și prin repertoriul iconografic și rezolvările stilistice ale picturii în frescă. Studiul aduce în prim plan scena *Hirotonirea Sfântului Nicolae ca episcop*, pictată în narțex. Frescele câtorva monumente de artă bizantină din spațiul balcanic sau din Grecia oferă unele asemănări cu scena de la Argeș dar, în același timp, în fiecare caz sunt sesizabile variante în rezolvarea compozițională. Caracterul particular al frescei de la Argeș, *inovația*, constă în conceptul de redare a personajelor care asistă la hirotonirea sfântului. Deși, conform Erminiei, la această consacrare ar fi trebuit să asiste trei arhieri, la Argeș, cele trei personaje participante la hirotonirea sfântului sunt reprezentate prin doi recitatori de psalmi și un cantor. Portretele celor doi recitatori de psalmi, redată cu mult realism, presupunem că au fost executate după modele reale și păstrează, unul, chipul primului mitropolit al Ungrovlahiei, Iachint de Vicina (1359-1372), iar celălalt, chipul lui Antim, mitropolit hirotonit în anul 1370. Ei înalță imnuri de slavă către Sfântul Nicolae, patronul Bisericii Domnești. Prin această inovație, compoziția introduce într-o scenă sacră timpul prezent, contemporan pictării și sfințirii monumentului argeșean. În acest caz, pictarea narțexului s-ar înscrie în perioada anilor 1370-1372, iar scena capătă o valoare documentară deosebită.

The Princely Church "Saint Nicholas" of Curtea de Argeș is the first church commissioned by a ruler and the oldest cult edifice preserved as such on the territory of Ungro-Wallachia. It is still raising controversies among the historians as far as the precise moment of its construction, the identification of the tombs,¹ the dating of the paintings² and, especially, its function as the first location of the Metropolitan Church of Ungro-Wallachia³ are concerned. The elegant, but sober monument was built according to a cross-in-square plan. Its present aspect is the outcome of a restoration process carried out between 1911-1912.⁴ The archaeological researches of 1920, supervised by Virgiliu Drăghiceanu, brought to light a fascinating inventory of the princely tombs.⁵ The foundation of the old church, dating from the turn of the 13th century,⁶ were discovered during the archaeological campaign led by the archaeologist Nicolae Constantinescu between 1967-1973.

* The National Museum for the History of Romania, Bucharest.

¹ Drăghiceanu 1923 (CDA), pp. 43-58; Sacerdoțeanu 1935, pp. 52-54; Chihaiia 1974, pp. 7-34; Constantinescu 1984, pp. 94-103; Iosipescu 1998, pp. 25-29.

² Vătășianu 1959, pp. 388-389; Musicescu, Ionescu 1976, pp. 21-31; Theodorescu 1976, p. 186; Dumitrescu 1979 (a), p. 53, (b), pp. 541-558; Constantinescu 1984, pp. 42-43; Iosipescu 1998, pp. 25-27.

³ Iorga 1908, pp. 17-30; Lăzărescu 1968, pp. 151-152; Chihaiia 1974, pp. 46-65; Musicescu, Ionescu 1976, pp. 10-14; Theodorescu 1976, pp. 175-177; Ionescu 1977, pp. 43-44; Constantinescu 1984, p. 26.

⁴ Cerchez 1923 (CDA), pp. 77-100; Ghika-Budești 1923 (CDA), pp. 105-121.

⁵ Drăghiceanu 1923 (CDA), pp. 9-76; *Ibidem* (JS), pp. 134-152; Brătianu 1921, pp. 1-23; *Idem* 1923; *Idem* 1924, pp. 39-54.

⁶ Constantinescu 1984, p. 144.